वपनं वा ॥२२॥ वपनं वा भवति वा न भवति · तत्रावपनपक्षे गोदानसंस्काराभावः तस्य वपनार्थत्वात् । नखनिकृन्तनं तु भवति स्नानम् उत्क्रमणम् अनीविकं वासःपरिधानम् उत्तरीयधारणं च ।

धेन्वनडुहयोर्नाश्नीयात् ॥२३॥ मांसं यजमानः ।

पुरुषधर्मो वासम्भवात् ॥२४॥ क्रतुमध्ये समाम्नानात्क्रतुधर्मोऽयमिति प्राप्ते इदमुच्यते पुरुषमात्रधर्मोऽयम् न क्रतुधर्मः · कुतः क्रतावसम्भवात् न हि क्रतौ धेन्वनडुन्मांसभोजनस्य प्राप्तिः या निषिध्येत[1] यतो दीक्षितस्य पयोव्रतता विहिता तन्निवृत्त्यनन्तरं हविःशेषभक्ष उक्तः अतो निषेधस्यासम्भवात्पुरुषमात्रधर्म एवायमिति · केचिदिष्टाशनविषयो (४) ऽयं निषेध इत्याहुः तथा च सति प्रकरणमनुगृहीतं भवति ।

अंसलभोजनं वा ॥२५॥ अंसौ विद्येते यस्यासावंसलः · अंसौ बाहुमूले तौ च सर्वस्यापि भवत इति विशेषणानुपपत्तिः अतोऽत्रांसाभ्यां बलं लक्ष्यते · वत्सांसाभ्यां कामबलऽइति (पा° ५.२.१८) लच्प्रत्ययः बलवान्मांसलोऽसल इत्यमरः (२.६.४४) · अंसलयोर्धेन्वनडुहयोर्मांसस्य भोजनं वा कर्तव्यम् तदुत्वतीति श्रुतेः (३.१.२.२१) स्थूलं चेद्धेन्वनडुहं भवति ततोऽहमश्नाम्येवेति याज्ञवल्क्य उवाचेत्यर्थः ।

प्रपाद्याग्नाविष्णव एकादशकपालः ॥२६॥ ततो बाहुगृहीतं यजमानं शालायां प्रपाद्य प्रवेश्य आग्नेयः पुरोडाशः कर्तव्यः · तद्यथा अत्र दीक्षणीयेष्टावग्न्याधानम्[2] ब्रह्मवरणाभावः ब्रह्मोपवेशनम् व्रतग्रहणम् ततः प्रणीताप्रणयनादि दक्षिणाया अभावः । परिभाषयैव (४.५.२२) प्राप्ते यदेकादशकपाल इत्युक्तम् तदेवमादिषेषा परिभाषेति ज्ञापनार्थम् ।

आदित्येभ्यो वा चरुः ॥२७॥ द्वितीयं हविरत्र वा भवति वा न भवति । अत्र देवता उपांशु भवति दीक्षणीया°ष्यदिवतेत्युक्तत्वात् (४.५.१०) तस्य सप्तदश °यजतीति (३.१.३.६) श्रुतेश्च । अथाग्नाविष्णवे प्रकृतिवत्सर्वाङ्गेषु प्राप्तेघाह ·

प्राक्समिष्टयजुषः करोति ॥२८॥ स°षः प्राग्यान्यङ्गानि तान्येव करोति ।

---

१) ? °ध्यते AB. प्रतिषि° B. २) °त्र दीक्षणीयेष्टाव° deest A.